

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.7.2010
KOM(2010)361 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

Utvärdering av Europeiska året för interkulturell dialog 2008

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

Utvärdering av Europeiska året för interkulturell dialog 2008

1. INLEDNING

Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1983/2006/EG¹ utsågs 2008 till Europeiska året för interkulturell dialog (nedan kallat *året*).

I denna rapport presenteras slutsatserna och rekommendationerna i den externa utvärdering av året som genomförts av Ecotec Research and Consulting Limited samt kommissionens svar på dessa. Utvärderingen finns tillgänglig på

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#cultureHeader

2. MÅL OCH BUDGET FÖR ÅRET

Året instiftades med anledning av den ökade kulturella mångfalden i Europa, som är ett resultat av EU:s utvidgning, arbetskraftens rörlighet på den inre marknaden, gamla och nya migrationsflöden och globaliseringen. Syftet var att öka medvetenheten om att Europas kulturella mångfald är en viktig tillgång och att främja utbytet av kulturella erfarenheter, både över nationsgränser och inom befolkningsgrupper.

Utvärderarna skilde mellan tre uppsättningar mål för året:

2.1 Övergripande mål

- Att visa vad interkulturell dialog är, hur den fungerar och varför.
- Att påverka ett stort antal människors uppfattningar och attityder.
- Att påverka beslutsfattare.
- Att få i gång en varaktig verksamhetsprocess kopplad till interkulturell dialog.
- Att främja en mer strukturerad dialog med det civila samhället.
- Att bidra till ökad interkulturell kompetens hos människorna i Europa.

2.2 Specifika mål

- Att öka medvetenheten om begreppet interkulturell dialog hos allmänheten, framför allt ungdomar.

¹ EUT L 412, 30.12.2006, s. 44.

- Att se till så att EU-program som bidrar till interkulturell dialog blir synligare.
- Att identifiera och sprida bästa praxis och innovation.
- Att tydliggöra hur utbildning och medier kan bidra till ömsesidig förståelse mellan kulturer.

2.3 Operativa mål

- Att främja interkulturell dialog genom evenemang på EU-nivå.
- Att främja målen för året på nationell och regional nivå.
- Att sprida de centrala budskapen om målen för året och om bästa praxis.
- Att utvärdera och rapportera om förberedelserna inför året samt om dess effektivitet och genomslag.

För att dessa mål skulle kunna nås avsattes en budget på 10 miljoner euro för följande åtgärder:

- Ett nationellt projekt per medlemsstat för verksamhet på nationell och regional nivå samfinansierades. Dessa projekt genomfördes normalt av det nationella samordningsorgan som varje land utsett för året. Storleken på stödet fastställdes utifrån landets storlek. Malta fick t.ex. 26 000 euro och Tyskland 252 000 euro.
- Europeiska föregångsprojekt valdes ut efter en öppen ansökningsomgång. Sju av de trehundra föreslagna projekten för gränsöverskridande insatser för att öka medvetenheten samfinansierades. I projekten deltog samarbetspartner från fem till tjugotvå länder. Det genomsnittliga stödet uppgick till 340 000 euro.
- En informationskampanj på gemenskapsnivå genomfördes i samarbete med ett externt kommunikationsföretag. Kampanjen omfattade bl.a. en webbplats och ett evenemangsprogram. Dessutom kunde varje nationellt samordningsorgan använda sig av de tjänster som kommunikationsföretagets nationella kontor erbjöd.
- Invignings- och avslutningsevenemangen för året anordnades av de slovenska och franska EU-ordförandeskapen och samfinansierades.

Dessutom tillhandahölls logotypen och informationsmaterialet för året kostnadsfritt till organisationer som ville att deras verksamhet skulle förknippas med året.

I nedanstående tabell sammanfattas den budget som avsattes genom beslutet och de belopp som faktiskt utnyttjades.

<i>Typ av verksamhet</i>	<i>Budgettilldelning enligt beslutet i euro</i>	<i>Budget som utnyttjats i euro</i>	<i>Procent av budgeten</i>
Nationella projekt	3 000 000	2 993 830	30

Europeiska föregångsprojekt	2 400 000	2 363 248	24
Invignings- och avslutningsevenemang anordnade av EU- ordförandeskapen	600 000	600 000	6
Informationskampanj, undersökningar och studier på gemenskapsnivå <i>(varav stöd till nationella kommunikations- kampanjer)</i>	4 000 000	3 922 639 <i>(1 254 033)</i>	40 <i>(12)</i>
Sammanlagd budget för året	10 000 000	9 879 717	100

Förutom kommissionen var det i huvudsak de nationella samordningsorgan som utsetts i alla medlemsstater (i många fall hade kulturministerierna denna roll), projektsamordnarna för de europeiska föregångsprojekten och deras samarbetspartner, det externa företag som ansvarade för kommunikationskampanjen och ett stort antal företrädare för det civila samhället som genomförde åtgärderna enligt ovan.

3. UTVÄRDERING

3.1 Metoder

Utvärderingen inleddes i april 2008 och pågick i femton månader. Vid sidan av granskningen av handlingar genomförde utvärderarna dessutom 50 intervjuer med personal vid kommissionen, det externa kommunikationsföretaget, projektsamordnarna för föregångsprojekten, de nationella samordningsorganen och företrädare för det civila samhället. Vidare utfördes fyra fallstudier av länder. Direkta deltagare vid de evenemang som anordnades i samband med året, användare av logotypen för året och de 1 000 organisationer eller enskilda som registrerade sig som "samarbetspartner för året" på webbplatsen ingick också i undersökningen.

Denna rapport är strukturerad utifrån de fem kriterier som utvärderarna undersökte: relevans, extern samstämmighet, effektivitet, genomslagskraft och hållbarhet.

3.2 Utvärderarnas slutsatser

Utvärderingen av året var mycket positiv ur en rad olika aspekter. Året var relevant när det gällde de berörda parternas behov och de utmaningar i fråga om kulturell mångfald i Europa som konstaterats. Resurserna hanterades effektivt, vilket delvis berodde på att en kombinerad

strategi användes. Den byggde på att en stark kommunikationskampanj på EU-nivå och ett fåtal föregångsprojekt kombinerades med decentraliserade initiativ och ett nationellt projekt per medlemsstat. Under året ökade medvetenheten om frågor med koppling till interkulturell dialog genom att flera evenemang anordnades samtidigt som berörda parter mobiliserades och många relevanta aktiviteter organiserades utan direktfinansiering.

Det är osäkert hur stor inverkan året hade på allmänhetens inställning på detta komplexa område. Inom kultursektorn var de berörda parternas engagemang för året mycket starkt och inom utbildningssektorn var det relativt starkt. När det gällde den ambitiösa sektorsövergripande mobilisering som var målet levde engagemanget emellertid inte upp till förväntningarna. Eftersom det inte skett några omfattande strukturella förändringar (av t.ex. förvaltningar) råder det osäkerhet om huruvida underlaget är tillräckligt stabilt för att en hållbar uppföljning av den interkulturella dialogen ska kunna genomföras.

Dessa punkter behandlas mer ingående nedan.

3.2.1 *Relevans i fråga om problem och berörda parters behov*

Målen för året var relevanta när det gällde de problem som identifierats och de berörda parternas behov. Det framhålls att det civila samhällets starka engagemang, framför allt inom ramen för *Rainbow Platform* (som numera heter *Plattform for Intercultural Europe*² – Plattform för ett interkulturellt Europa), under förberedelserna inför året, har haft stor betydelse för den goda överensstämmelsen mellan behov och mål. De berörda parterna kunde enkelt koppla året till specifika nationella frågor, och de framhöll att den interkulturella dialogen kan spela en viktig roll i hanteringen av dessa frågor.

Den breda definitionen av målen i beslutet innebar att enskilda medlemsstater fick den flexibilitet som krävdes för att skräddarsy genomförandeverksamheten utifrån sina egna specifika omständigheter, samtidigt som det fanns en övergripande ram med en gemensam förståelse för det överordnade målet. Vissa berörda parter ansåg att en mer exakt och centralt definierad uppsättning målaktiviteter skulle ha varit till hjälp vid struktureringen av förberedelserna inför genomförandet av året.

3.2.2 *Samstämmighet med befintliga program och politikområden*

Samstämmigheten mellan året och befintliga program och politikområden var god, framför allt på internationell nivå och EU-nivå. Begreppet interkulturalism förekommer inom många politikområden i EU och internationellt, även om det inte alltid uttrycks som ett specifikt behov av dialog. Vikten av samverkan mellan kulturer för att uppnå framsteg är allmänt erkänd och återspeglas i FN:s, Europarådets och OSSE:s politik. Särskilda synergieffekter uppstod i Europeiska kommissionens och Europarådets gemensamma åtgärder, däribland projektet *Intercultural Cities* (Interkulturella städer)³.

På operativ programnivå har synligheten för den interkulturella dialogen förbättrats, även om kunskaperna om begreppet i viss mån varierar. Projekten finansieras genom program som Aktiv ungdom, Ett Europa för medborgarna och *Culture and Lifelong Learning* (Kultur och livslångt lärande).

² <http://www.intercultural-europe.org/>

³ http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/culture/Cities/Default_en.asp

Årets samstämmighet med nationell politik visade sig vara svårare att bedöma eftersom mycket få länder, om ens några, har någon särskild politik för interkulturell dialog. I vissa länder kompletterade dagordningen för året och den nationella politiken varandra. I andra länder var den nationella politiken för t.ex. icke-diskriminering åtminstone inte oförenlig med dagordningen för året.

3.2.3 *Effektiv användning av resurser*

Budgeten för året användes på ett effektivt sätt.

I och med att det gjordes skillnad mellan europeiska gränsöverskridande föregångsprojekt och nationella projekt kunde man under året dra nytta av fördelarna med att kombinera en viss grad av decentralisering (ett nationellt projekt per medlemsstat som samfinansierades av EU) med EU-omfattande projektverksamhet inom de sju föregångsprojekten. Detta visade att det finns ett behov av verksamhet för interkulturell dialog såväl *mellan* som *inom* länderna.

En relativt stor del av budgeten (nära 40 %) avsattes till mestadels centraliserad kommunikationsverksamhet med fokus på webbplatsen för året. I samarbete med kommissionen utformade det externa kommunikationsföretaget en kampanj i medlemsstaterna som samordnades på gemenskapsnivå genom en gemensam grafisk identitet och gemensamt informationsmaterial. En del av webbplatsen ägnades också åt varje nationell kampanj. Som stöd för sin nationella spridningsplan fick länderna tillgång till tjänster i kommunikationsföretagets nätverk av samarbetspartner inom mediebranschen.

Vissa berörda parter skulle ha föredragit att ha kontroll över mer omfattande decentraliserade budgetar för kommunikationsverksamheten, men överlag uppgavs samarbetet mellan de nationella samordningsorganen och de lokala medieföretagen ha fungerat väl.

Utvärderarna drar slutsatsen att en helt decentraliserad strategi skulle ha kunnat försämra effekterna av kommunikationskampanjen och att det därför var lämpligast att tillämpa en kombinerad strategi där en kampanj på EU-nivå och föregångsprojekt kombinerades med en viss grad av decentralisering.

Utöver de nationella projekt som samfinansierades av EU förväntades medlemsstaterna finansiera kompletterande verksamhet med sina egna resurser. Finansieringens storlek varierade kraftigt mellan länderna. Ett fåtal länder anslog en nationell budget på flera miljoner euro till projekt och kommunikationsverksamhet medan andra inte hade någon särskild finansiering men ändå lyckades upprätta samarbete med partnerorganisationer.

3.2.4 *Genomslagskraft*

Den verksamhet som finansierades genom budgeten för året och med kompletterande resurser från medlemsstaterna överensstämde väl med målen för året. I många länder upprättades samarbete genom partnerskap inom de europeiska föregångsprojekten. Det var i huvudsak kreativiteten som förde människor samman, och därför resulterade projekten ofta i cd-skivor, dvd-skivor och utnyttjande av nytt medieutrymme. Den nationella projektverksamheten såg olika ut i de olika länderna. Verksamheten i länder med relativt liten erfarenhet av mångkulturalism inriktades främst på att öka medvetenheten om och uppmärksamma olika kulturer. I medlemsstater med en lång historia av invandring och/eller större kapacitet hos det

civila samhället eller myndigheterna när det gäller att genomföra projekt försökte man ofta skapa särskilda möjligheter till dialog och utnyttja befintliga nätverk.

Den nationella bakgrunden är en avgörande faktor när man försöker mäta årets genomslagskraft. De olika medlemsstaterna hade olika utgångspunkter på grund av de stora skillnaderna i fråga om kulturell och demografisk bakgrund, institutionella strukturer och offentlig förvaltning samt kapacitet hos det civila samhället. Utvärderarna understryker att vissa medlemsstater där begreppet interkulturell dialog var relativt nytt och där det inte fanns så många strukturer för att stödja genomförandet kommit mycket långt under året.

Många aktiviteter som inte direktfinansierades genom budgeten för året genomfördes. Enligt uppskattningar från de nationella samordningsorganen genomfördes 8 000–10 000 aktiviteter. Omkring hälften av dessa anordnades av de nationella samordningsorganen med viss offentlig finansiering, och hälften anordnades utan samordningsorganens medverkan.

Det stora antalet evenemang bidrog till att skapa intresse i medierna och underlätta samarbetet med dessa. Över 11 500 pressklipp handlade om året. Medlemsstaternas samarbete med medierna omfattade allt från nationell tv och dagstidningar (främst i mindre medlemsstater) till publikationer och program med specialinriktning. Användningen av logotypen för initiativ med anknytning till året bidrog också till en hög synlighet. Man beräknar att logotypen användes 2 700 gånger. Webbplatsen för året, som innehöll en del för varje medlemsstat, hade 800 000 besök och över 5 miljoner sidvisningar.

Följande huvudeffekter av året identifierades:

- Ökad allmän medvetenhet. Störst framgångar nåddes när det gällde att öka medvetenheten om interkulturell dialog, framför allt genom konstnärlig och kulturell verksamhet. Genom verksamheten fick en relativt stor publik, framför allt ungdomar, se hur interkulturell dialog på olika sätt kan bidra till en stark ekonomi och samhällen med god sammanhållning. Återkopplingen från dem som deltagit i årets evenemang var positiv. De framhöll den förnyade kraft som deltagandet kan resultera i. Nära 70 % av deltagarna sade att deras deltagande kommer att få dem att se interkulturell dialog på ett nytt sätt vid utarbetandet av politik och strategier. Det visade sig vara mycket svårare att mäta hur stor inverkan året hade på många människors *attityder* till interkulturell dialog.
- Ökat deltagande och engagemang från berörda parter som ledde till att kontakter mellan olika sektorer i det civila samhället och den offentliga förvaltningen främjades. Detta var mest framgångsrikt i de medlemsstater som inriktade sig på att arbeta med eller vidareutveckla befintliga nätverk eller en särskild sektor, ofta utbildning. Konst- och kulturorganisationer dominerade och utbildningssektorn kom på andra plats. På andra områden, framför allt idrott samt religion och trosuppfattningar, var engagemanget för interkulturell dialog mindre än vad som kunde ha förväntats, åtminstone i de flesta länder. Det ursprungliga målet med ett helt sektorsövergripande år visade sig vara svårt att nå.
- Politik och strategier för att upprätta eller stärka åtgärder där interkulturell dialog uttryckligen beaktas. Exempel på detta finns framför allt inom skolväsendet och utgörs bl.a. av förändringar inom språkundervisningen, omarbetning av skolornas kursplaner så att de omfattar interkulturell kompetens, initiativ för lärarutbildning och dialog med bredare grupper med anknytning till skolan, framför allt familjer. Två andra exempel är en mer integrerad strategi för utbildning, ungdom och idrott, och fortsatt finansiering i flera

medlemsstater av instrument som lanserats under året för att stödja konstnärers och kulturarbetares initiativ med anknytning till den interkulturella dialogen.

- Inför året utarbetade varje medlemsstat en nationell strategi⁴, med beskrivningar av den nationella bakgrunden och de nationella prioriteringarna samt åtgärder för att engagera det civila samhället och kommunikationssektorn och nå ut till ungdomar och andra målgrupper. I många länder var det första gången en sådan strategi utarbetades, och den visade sig vara särskilt användbar i medlemsstater där interkulturell dialog låg långt ner på den politiska dagordningen.
- Strukturer. Det finns inte många tecken på att strukturerna förändrats, men vissa intressanta exempel förekommer: nya enheter eller organisationer för interkulturell dialog inom offentliga förvaltningar, interministeriella kommittéer för att underlätta sektorsövergripande samarbete och arbetsgrupper med viktiga berörda parter, däribland det civila samhället. I flera medlemsstater, dock inte alla, gjordes framsteg när det gällde att upprätta en mer strukturerad dialog med det civila samhället.

3.2.5 Hållbarhet

De olika nationella bakgrunderna gör att det är svårt att få en samlad bild av huruvida de positiva effekterna av året kommer att bli varaktiga. I vissa medlemsstater påverkade året politik och strukturer, främst i länder där det redan fanns en ram eller handlingsplan för interkulturell dialog. I andra medlemsstater påverkade året främst enskilda individer och effekterna kommer därför sannolikt att bli kortvariga. Det område där det ter sig mest sannolikt att verksamheten kommer att fortsätta är skola och utbildning. Några punkter på dagordningen i flera länder är nya initiativ för lärarutbildning, omarbetning av kursplaner och åtgärder för att öka medvetenheten.

En tydlig effekt av året på EU-nivå var att man visade att interkulturell dialog har betydelse för många politikområden och att man ökade förståelsen för behovet av samstämmighet och komplementaritet på områden som interkulturell kompetens, utbildning av barn till invandrare och integrerade politiska initiativ på stadsnivå. Behovet av och fördelarna med interkulturell dialog framhävdes förutom på kulturområdet även på politikområden som utbildning, sysselsättning, rättsliga frågor och säkerhet, yttre förbindelser och regional utveckling. Eftersom de formella och informella nätverk för beslutsfattare som skapats genom dessa insatser ser ut att bli varaktiga kommer interkulturell dialog sannolikt att få fortsatt stöd på EU-nivå.

För att de framsteg som gjorts under året, oavsett om det skett på lokal eller nationell nivå eller EU-nivå, inte ska vara förgäves måste uppföljande verksamhet genomföras – det är ett tydligt budskap. Två huvudsakliga rekommendationer i detta avseende är att se till att materialet och erfarenheterna från året även fortsättningsvis används och sprids och att uppföljning på EU-nivå sker genom finansieringsstöd och/eller ett forum för berörda medlemsstater.

⁴

http://ec.europa.eu/culture/archive/dialogue/strategies_en.html

4. HUVUDSAKLIGA REKOMMENDATIONER – KOMMISSIONENS KOMMENTARER

Utvärderarna hade elva rekommendationer till kommissionen och sex rekommendationer till medlemsstaterna. Under andra halvåret 2010 kommer dessa rekommendationer att följas upp i diskussioner med medlemsstaterna om fastställandet av nästa arbetsplan för kultur som ska gälla från och med 2011. Arbetsplanen genomförs bland annat genom samarbete mellan medlemsstaterna och den öppna samordningsmetoden (expertgrupper), och man jämför erfarenheter och utformar politiska förslag till åtgärder på EU-nivå och/eller nationell nivå. Vid diskussionen om den kommande arbetsplanen ges möjlighet att fastställa vilka av nedanstående rekommendationer som effektivt kan hanteras genom samarbete av denna typ.

4.1 Stödja dialogen med det civila samhället

Tillhandahålla fortsatt stöd för en strukturerad dialog med det civila samhället genom exempelvis plattformar.

Kulturprogrammet erbjuder stöd till denna strukturerade dialog genom programområde 2, ”strukturer för politiskt stöd för den kulturella agendan”. *Plattform for Intercultural Europe* är ett av de initiativ som i dag får stöd för operativa kostnader. Denna typ av dialog i kandidatländer och potentiella kandidatländer stöds av instrumentet för stöd inför anslutningen (”finansieringsmekanismen till förmån för det civila samhället”).

4.2 Använda årets resultat

Vidta åtgärder för att säkerställa fortsatt och systematisk spridning och användning av årets resultat, t.ex. genom att stödja fortsatt användning av relevanta funktioner på webbplatsen för Europeiska året för interkulturell dialog och bygga vidare framgången med fototävlingen ”Kulturer på min gata” genom att hitta möjligheter att använda bilderna på lämpligt sätt i samband med en rad EU-aktiviteter och nationella aktiviteter.

Webbplatsen för året är fortfarande tillgänglig. För närvarande överförs vissa delar av den till Europeiska kommissionens webbsidor för kultur och utbildning. De produkter (läromedel, dvd-skivor, handböcker osv.) som finns under rubriken *Resources* på webbplatsen överförs också till kommissionens webbsidor för utbildning och kultur. Bilderna från ”Kulturer på min gata” har redan använts i flera av kommissionens publikationer och är fortfarande tillgängliga för medlemsstaterna och kultursektorn vid hantering av frågor som rör interkulturell dialog.

4.3 Forskning om effekterna av interkulturell dialog i skolan

Överväga att beställa ytterligare forskning, framför allt om effekterna av interkulturell dialog i skolan, med tanke på den starka fokuseringen på detta under året och sannolikheten för långsiktiga effekter i flera länder.

Effekterna av interkulturell dialog i skolan kommer att undersökas ytterligare inom ramen för flera delprogram inom programmet Livslångt lärande eller ramprogrammet för forskning och utveckling.

4.4 Ytterligare arbete på utbildningsområdet

Överväga att genomföra åtgärder för att bibehålla de effekter som uppnåtts på

utbildningsområdet under året, t.ex. genom att främja och underlätta kunskapsöverföring om pedagogiken bakom interkulturell dialog, kursplansutveckling och lärarutbildning.

Samarbetet mellan medlemsstaterna kommer att fortsätta genom arbetet med de tematiska prioriteringar som fastställts i den strategiska ramen för utbildningssamarbete ("Utbildning 2020"), framför allt i fråga om genomförandet av 2006 års rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande. Kunskapsöverföring genom ömsesidigt lärande är centralt för denna process. Uppföljningen av rådets slutsatser om interkulturell kompetens 2008 kommer att vara en viktig del av medlemsstaternas samarbete.

4.5 Överföra kunskaper

Överväga hur överföring av kunskaper från året mellan medlemsstaterna ska främjas och stimuleras genom arbetsgrupper på EU-nivå med företrädare för t.ex. regeringar, det civila samhället och andra berörda parter.

När det gäller ömsesidigt lärande och utformning av politiska rekommendationer kommer expertgrupperna på områdena utbildning och kultur där så är lämpligt fortsätta att samarbeta genom den öppna samordningsmetoden. Kommissionen kommer att undersöka metoder för att främja dialog mellan alla berörda parter, genom bl.a. tematiska seminarier.

4.6 Övervaka och rapportera om framsteg

Upprätta en ram för övervakning av och rapportering för att möjliggöra riktmärkning av framsteg i fråga om interkulturell dialog i medlemsstaterna, t.ex. genom befintliga övervaknings- och rapporteringsprocesser på områdena utbildning och integrering av invandrare.

På utbildningsområdet har kommissionen för avsikt att fortsätta arbetet med att övervaka skillnaderna i resultat mellan elever med invandrarbakgrund och infödda elever, i enlighet med uppmaningen från rådet (utbildning, ungdom och kultur) den 26 november 2009.

4.7 Stärka gemenskapsprogrammen

Överväga att stärka insatserna för interkulturell dialog inom gemenskapsprogrammen genom årliga ansökningsomgångar för att på ett bättre sätt stödja samfinansiering av tematiska projekt, i synnerhet dem med tonvikt på sektorsövergripande samarbete mellan å ena sidan utbildning, kultur och ungdom och å andra sidan samhällsservice och/eller aktivt medborgarskap.

Möjligheten till riktat stöd för sektorsövergripande samarbete genom gemenskapsprogram kommer att utforskas ytterligare under 2010 vid det offentliga samrådet om nästa generation program.

4.8 Samarbeta med andra politiska sektorer

Samarbeta med andra berörda avdelningar inom Europeiska kommissionen (inom och utanför GD Utbildning och kultur), bl.a. på områdena ungdom, livslångt lärande, sysselsättning och utbildning, för att se till att interkulturell dialog genomförs i EU-programmen på ett tydligare och mer systematiskt sätt, genom att t.ex. ge andra avdelningar inom kommissionen tillgång till kunskaper om årets utformning och genomförande.

Vid 2010 års samråd och den efterföljande utformningen av kommissionens förslag inför nästa generation gemenskapsprogram kommer man att undersöka hur prioriteringen av interkulturell dialog kan göras mer tydligt operativ, t.ex. genom en mer konsekvent definition.

4.9 Samarbete med internationella organisationer

Fortsätta att samarbeta med viktiga internationella organisationer, framför allt Europarådet och UEFA, och bygga vidare på de effektiva och strategiska befintliga partnerskapen.

Samarbetet med viktiga internationella organisationer, i synnerhet Europarådet, fortsätter, bl.a. inom projektet *Intercultural Cities* och genom samarbete med och mellan länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken.

4.10 Inkludera mindre synliga områden

Överväga hur större framsteg kan göras på några av de områden där synligheten var låg under året – idrott, missgynnade grupper och samhällsservice – genom att bl.a. hitta lämpliga samarbetspartner inom förvaltningen och det civila samhället.

Kommissionen kommer att undersöka hur underrepresenterade sektorer kan engageras i framtida initiativ, bl.a. genom kunskapsöverföring mellan sektorer inom ramen för nästa generation gemenskapsprogram.

4.11 Dra lärdomar inför kommande europeiska år

När det gäller kommande europeiska år bör följande beaktas:

- Hur en systematisk treårscykel för europeiska år kan inbäddas i processen (förberedelse-genomförande-uppföljning) för att garantera maximal beredskap och slagkraft.
- Hur målen för framtida år kan göras mer mätbara.

Erfarenheterna av förberedelserna inför och genomförandet av året har delats med andra berörda kommissionsavdelningar, framför allt GD Sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter, som samordnar Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning 2010, och GD Kommunikation, som samordnar Europeiska året för volontärarbete 2011.

Eftersom huvudansvaret för många av de berörda politikområdena ligger på nationell, eller i vissa fall regional och lokal nivå, riktade utvärderarna även sex rekommendationer till medlemsstaterna. Där föreslås varje medlemsstat göra följande:

- Utarbeta en nationell handlingsplan för interkulturell dialog som stöds av en faktabas bestående av forskning och statistik.
- Utarbeta riktlinjer för utformning av strategier för interkulturell dialog på områden som idrott, samhällsservice och aktivt medborgarskap.
- I högre grad ta hänsyn till interkulturell dialog på olika områden, däribland utformning och utförande av samhällsservice, för att främja sammanhållning och social integration.

- Bidra till att öka kapaciteten hos det civila samhällets organisationer när det gäller att hantera interkulturell dialog, framför allt om de icke-statliga organisationernas bas är svag, genom att kartlägga sektorn, utveckla nätverk och tillhandahålla utbildning.
- Bidra till forum och arbetsgrupper på EU-nivå som delar kunskap, styr den politiska utvecklingen och gör den interkulturella dialogen synligare inom beslutsfattande på nationell nivå och EU-nivå.
- Överväga att upprätta ett nationellt system med lämpliga indikatorer för att övervaka och granska framsteg i fråga om interkulturell dialog.

5. KOMMISSIONENS SLUTSATSER

Kommissionen instämmer i utvärderarnas övergripande bedömning av året. Störst framgångar nåddes när det gällde att öka *medvetenheten* hos framför allt beslutsfattare om frågor kopplade till interkulturell dialog, och när det gällde att mobilisera berörda parter inom främst konst- och kultursektorn. Det visade sig vara svårare att mäta vilken inverkan året hade på *attityder* till interkulturell dialog, med tanke på att det krävs en mycket längre tidsram om djupgående samhällsförändringar ska kunna ske och med hänsyn till de komplexa faktorer som påverkar attityderna.

För att följa upp året krävs gemensamma insatser från Europeiska kommissionen, andra EU-institutioner, medlemsstaterna och det civila samhället. Kommissionen kommer att prioritera utvärderarnas rekommendationer enligt avsnitt 4 och koncentrera sin uppföljning på följande:

- Främja samarbete och kunskapsöverföring mellan medlemsstaterna och mellan experter inom olika politiska sektorer som har betydelse för interkulturell dialog. Den öppna samordningsmetoden kommer att vara det huvudsakliga verktyget för denna typ av samarbete och för användningen av årets resultat. Kunskaper kommer också att delas med sektorer som var underrepresenterade under året. Denna kunskapsöverföring och detta samarbete kan främjas genom t.ex. projekt som *Intercultural Cities*, ett gemensamt initiativ med Europarådet, och det föreslagna nätverket för experter på romanistudier.
- Tillhandahålla finansieringsstöd till projekt och initiativ för interkulturell dialog. Förberedelserna inför nästa generation EU-program kommer att ge möjligheter till ett brett samråd om alternativ för att stödja interkulturell dialog, däribland stöd till samarbete mellan politiska sektorer. Kommissionen kommer även att ha som mål att se till att prioriteringen av interkulturell dialog görs mer tydligt operativ inom vissa program.

- Främja arbete på utbildningsområdet, där t.ex. initiativ avseende nyckelkompetens för livslångt lärande och lärarutbildning är nära kopplade till interkulturell dialog.

De rekommendationer som har presenterats bör bidra till att interkulturell dialog fortsätter att ligga högt upp på EU:s politiska dagordning. Främjandet av kulturell mångfald och interkulturell dialog är ett av de strategiska målen för den europeiska kulturagendan. EU-institutionernas, medlemsstaternas och det civila samhällets gemensamma insatser för att uppnå detta kommer att fortsätta. Den ökade medvetenhet och förståelse för behovet av en samstämmig sektorsövergripande strategi som året har lett till utgör en god grund för att vidareutveckla samarbetet och nå detta mål.